

Тема: Підприємницька діяльність.

Мета:

1. Навчальна: сформувати знання про підприємництво і підприємницьку діяльність; проаналізувати мету та соціальну цінність підприємництва; навчитися формувати поняття «підприємництво», «підприємницька діяльність», «інформаційне підприємництво».

2. Розвивальна: розвинути в студентів вміння мислити, аналізувати і узагальнювати інформацію; удосконалити навички роботи з юридичними документами; розвинути образне мислення, комунікативні компетентності: культуру мовлення, вміння вести діалог, висловлювати власну думку, робити висновки; сформувати громадянські та професійні компетентності; сформувати вміння вести домашнє господарство, власний бізнес.

3. Виховна: виховувати повагу до фінансових інтересів інших суб'єктів економічних відносин, повагу до самооцінки власних здібностей; повагу до підприємництва, цікавість до підприємницької діяльності; розуміння власної ролі та відповідальності за економічне процвітання міста, регіону, Батьківщини; почуття патріотизму; культуру спілкування, толерантне ставлення до позиції іншого; власну фінансову культуру.

Тип уроку: комбінований.

Очікувані результати. Після цього уроку студенти зможуть: розуміти значення понять «підприємництво», «підприємницька діяльність», «інформаційне підприємництво»; ідентифікувати підприємницькі відносини.

Методи навчання, прийоми: фронтальне опитування, практична робота, pres формула, робота з візуальними джерелами, з роздатковим матеріалом, з юридичними документами, формування понять, складання таблиці, аналіз виробничої ситуації, аналіз відеоматеріалу.

Основні поняття і терміни: «бюджет сім'ї», «доходи сім'ї», «ресурси», «власність», «номінальний дохід домогосподарства», «реальний дохід», «трудовий дохід», «майновий дохід», «соціальні трансфери», «підприємництво», «інформаційне підприємництво», «підприємницька діяльність».

Наочність: підручник (Громадянська освіта), схема «pres формула», роздатковий матеріал «Витяг з Господарського кодексу України».

Електронні засоби: відеоролик «Підприємництво на Херсонщині», слайди з основними поняттями і термінами, домашнім завданням до уроку, фото Стіва Джобса, Марка Цукерберга, Генрі Форда, Рене Кантільйона.

Обладнання: мультимедійне обладнання, дошка.

Міжпредметні зв'язки: всесвітня історія, історія України, основи правових знань, основи галузевої економіки і підприємництва, техніка пошуку роботи, основи енергозбереження, устаткування ПХ, технології.

Література:

1. Васильків І. Д. Громадянська освіта. Інтегрований курс, рівень стандарту: підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти // І. Д. Васильків, В. М. Кравчук, О. А. Сливка, І. З. Танчин, Ю. В. Тимошенко, Л. М. Хлипавка. – Тернопіль: Астон, 2018. – с. 202-206.
2. Валентій Л. І. Громадянська освіта, Інтегрований курс. 10 клас. II семестр / Л. І. Валентій, О. П. Мокрогуз. – Харків: ВГ «Основа», 2018. – с. 43-46.
3. Правознавство: Підручник для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту, академічний рівень). – К.: Грамота, 2010. – 232 с.
4. Цивільний кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
5. Господарський кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
6. Закон України «Про підприємництво» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.
7. Закон України «Про ліцензування видів підприємницької діяльності» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
8. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>.
9. Закон України «Про рекламу» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>.

I. Організаційний момент:

Підготовка до уроку, емоційне налаштування, перевірка присутніх.

II. Перевірка домашнього завдання:

- **Завдання I:** Дайте визначення наступним поняттям:

Бюджет сім'ї, доходи сім'ї, ресурси, власність, номінальний дохід домогосподарства, реальний дохід, трудовий дохід, майновий дохід, соціальні трансфери.

(Фронтальне опитування)

- **Завдання II:** Презентуйте домашнє практичне завдання «Родинні доходи та витрати»

(практична робота)

- **Завдання III:** Обґрунтуйте твердження «У ринковій економіці найбільшими споживачами є домогосподарства», використовуючи прес формулу.

(робота з прес формулою).

Аналіз перевірки домашнього завдання, виставлення оцінок.

III. Мотивація освітньої діяльності:

Викладач: Отже ми переходимо до вивчення нової теми. Для того, щоб її визначити, хочу запропонувати переглянути наступні слайди.

(Робота з візуальними джерелами)

Викладач: Хто ці люди, що відображені на слайдах? Чи вони відомі? Яким синонімом можна замінити – власник фірми?

Як ви думаєте яка тема нашого уроку? Тема уроку: “Підприємництво. Підприємницька діяльність. Мета і соціальна відповідальність підприємця. Правовий захист бізнесу”.

Ця тема має важливе значення, адже:

- по-перше, будь-яка грамота людина, громадянин, фахівець повинні знати основи підприємництва, сутність ринкової економіки та їх значення для розбудови багатой розвиненої держави;

- по-друге, ви вже досягли віку, з якого ви можете займатися власним бізнесом, бути співвласниками та співзасновниками підприємств, а тому необхідно чітко ідентифікувати та усвідомлювати свої діяння та їх наслідки;
- по-третє, знання норм права, які захищають бізнес, і з якими ми сьогодні познайомимось, дасть можливість захищати не тільки особисті права та свободи, відстоювати громадянську позицію, а й реалізовувати професійні знання та навички в рамках правового поля.

IV. Актуалізація базових компетентностей:

Викладач: Дайте відповідь на запитання:

1. Який вид економіки притаманний сучасним європейським державам?
2. Хто є основними творцями ринкової економіки в Україні?
3. Яка форма власності переважає в наш час?
4. З якого віку ви можете бути співвласниками і співзасновниками підприємств?

Викладач: Невід'ємною складовою сучасної економіки є підприємства, що виробляють товари та послуги для задоволення потреб суспільства и отримання на цьому ґрунті прибутку. Рушійною силою розвитку підприємницького сектору є підприємці, їх називають «революціонерами в економіці», оскільки вони здатні по-новому дивитися на звичні для нас речі. Тож давайте з'ясуємо, у чому полягає особливість підприємницької діяльності, як впливає підприємництво на суспільство й на нас із вами.

V. Засвоєння нових знань та формування компетентностей.

Оголошення теми та плану уроку.

Отже, давайте запишемо тему уроку: “Підприємництво. Підприємницька діяльність. Мета і соціальна відповідальність підприємця. Правовий захист бізнесу” та план.

План:

1. **Загальна характеристика підприємництва.**
2. **Соціальне значення підприємництва.**
3. **Правовий захист бізнесу.**

1. Загальна характеристика підприємництва.

Викладач: Наше сьогодення важко уявити без діяльності підприємств, підприємців. Це слово ми вживаємо щодня і маємо уявлення хто це і чим займається. Першим термін «підприємець» ужив ще на початку XVIII ст. французький банкір Рене Кантільйон. Підприємець ключова фігура ринкової економіки.

Сьогодні значення терміну підприємництво нам дає Господарський кодекс України.

Робота з роздатковим матеріалом. Робота з юридичними документами. Робота з терміном.

Підприємництво – це самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик господарська діяльність з виробництва товарів, надання послуг, виконання робіт та торгівлі, що здійснюється суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою досягнення економічних і соціальних результатів та одержання прибутку.

Викладач: Останнім часом розвивається такий вид підприємництва, як інформаційне.

Інформаційне підприємництво — це використання в комерційних цілях системи знань з організації, функціонування та розвитку інформаційної індустрії. Воно включає такі види діяльності: створення програмного забезпечення; опрацювання даних, роботу з базами даних; консультації з питань автоматизації, технічне обслуговування і ремонт офісної та комп'ютерної техніки; торгівля інформацією, комп'ютерною технікою, програмними засобами.

Проміжне закріплення:

1. Чому, на вашу думку, підприємництво є ризикованою діяльністю?
2. В чому полягає основна мета господарської діяльності підприємства?
3. В чому, на вашу думку, полягають найхарактерніші відмінності між підприємництвом і будь-яким іншим видом діяльності (поліцейський, інженер, водія тощо)?
4. Якими видами діяльності може займатися підприємець?

2. Соціальне значення підприємництва.

Викладач: Діяльність підприємця починається з визначення напрямку діяльності та вибору форми майбутнього підприємства. Від правильності вирішення цих питань залежить успіх майбутньої справи. Підприємницька діяльність може розпочатися у будь-якій сфері, якщо існує потреба в цій діяльності.

Отже, переходимо до другого питання плану уроку. Давайте сформулюємо основні інтереси підприємництва та визначимо його значення для підприємця і для суспільства і запишемо в таблицю

Складання таблиці

Соціальне значення підприємництва

<i>Інтереси підприємця</i>		<i>Інтереси суспільства</i>
● <i>самореалізація;</i> ● <i>збільшення прибутку;</i> ● <i>виживання в конкуренції;</i> ● <i>нарощування збуту;</i> ● <i>зниження витрат;</i> ● <i>підвищення ціни;</i> ● <i>удосконалення виробництва.</i> <i>Результат: власне благополуччя</i>		● <i>задоволення потреб;</i> ● <i>отримання товарів за прийнятною ціною;</i> ● <i>придбання якісних товарів;</i> ● <i>збереження екологічно чистого середовища;</i> ● <i>отримання робочих місць;</i> ● <i>надходження податків.</i> <i>Результат: процвітання держави</i>

Проміжний підсумок.

Викладач: Отже, давайте перевіримо, як ви засвоїли цей матеріал та вирішимо деякі практичні завдання. Я називаю Вам приклад, а ви розкриваєте індивідуальне та суспільне значення даного бізнесу.

1. Випускник ДНЗ «ХВПКУ» відкриває невелику кав'ярню.
2. Кондитер-приватний підприємець вдома випікає торти та продає через власну сторінку в соціальній мережі.
3. Підприємець запатентував власний бренд «Чуднівські пряники» та продає їх по всій Україні та закордоном через мережу фірмових магазинів.

Практична робота. Аналіз виробничої ситуації

3. Правовий захист бізнесу

Викладач: Станом на 15 січня 2018 року Державним статистичним управлінням в Україні було зареєстровано 2 507 083 фізичні особи-підприємці, тобто майже кожен 18-й громадянин був зареєстрований підприємцем.

Сучасний підприємець, щоб захистити себе, свій бізнес, свої доходи повинен розбиратися в законодавстві, що регулює відносини підприємництва.

В Україні законодавчо встановлені умови організації, ведення та захист бізнесу. На цей час правові механізми захисту підприємництва є доволі слабкими та недосконалими. Передусім це пов'язано з неврегульованістю багатьох аспектів ведення підприємництва та неузгодженістю законодавства, низький рівень правосвідомості підприємців, небажання платити податки, що призводить до формування тіньового бізнесу, що є деструктивним для всієї української економіки.

Для захисту прав підприємців використовуються норми Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, Закону України «Про підприємництво», Закону України «Про ліцензування видів підприємницької діяльності», Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», Закону України «Про рекламу».

Відповіді на запитання:

1. Куди може звернутися підприємець для захисту своїх прав?
2. Хто може допомогти підприємцю у вирішенні юридичних питань?

Викладач: Таким чином, забезпечення правового захисту бізнесу – це обов'язок власника, як по відношенню до себе (що є логічним), так і по відношенню до найманих працівників.

VI. Перевірка сформованості компетентностей - на кожному етапі засвоєння нових знань та формування компетентностей.

VII. Підведення підсумків уроку. Рефлексія.

Викладач: Вам пропонується переглянути відеоролик та прокоментувати їх за планом уроку:

1. за визначенням підприємництва та його ознаками (самостійність, ініціативність, ризикованість, форма діяльності, наявність прибутку);
2. визначити індивідуальну та соціальну цінність даного бізнесу;

3. поміркувати та запропонувати підприємцю спосіб правового захисту власної справи.

Аналіз відеоматеріалу. Робота з візуальними джерелами.

Заключне слово викладача:

Отже, підприємницька діяльність суттєво впливає на розвиток економіки і соціальної сфери. Серед економічних результатів найбільш принциповими є утворення конкурентного середовища, насичення ринку товарами і послугами, значна активізація міжнародних економічних стосунків. Підприємництво як одна з форм прояву суспільних відносин веде до єднання нації, збереження її національного духу та національної гідності.

- Висловлювання загального враження від уроку.
- Оцінювання відповідей .

VII. Дамвшнє завдання

Інформація-інструктаж домашнього завдання:

1. Васильків І. Д. Громадянська освіта. Інтегрований курс, рівень стандарту: підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти // І. Д. Васильків, В. М. Кравчук, О. А. Сливка, І. З. Танчин, Ю. В. Тимошенко, Л. М. Хлипавка. – Тернопіль: Астон, 2018. – с. 202-206.
2. Запропонувати ідею власного бізнесу, визначити його ознаки та соціальну цінність. *(Письмово)*.
3. Вивчити конспект.